

Autorské právo a publikace vědeckých výsledků

březen 2012

JUDr. Pavel Koukal, Ph.D.
pavel.koukal@law.muni.cz

• Co je autorské dílo?

• Každý výsledek lidské činnosti lze označit jako dílo, avšak pouze některé lidské výtvořky jsou díly autorskými

• § 2 odst. 1 AutZ – „Předmětem práva autorského je

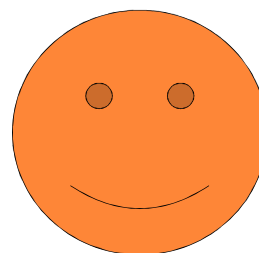
- dílo literární a jiné dílo **umělecké** a dílo **vědecké**, které je **jedinečným** výsledkem tvůrčí činnosti autora a
- je vyjádřeno v jakékoli **objektivně vnímatelné podobě** včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam“
- hodnota díla

• Co autorským dílem není (§ 2 odst. 6 AutZ):

- Námět díla sám o sobě
- Denní zpráva nebo jiný údaj sám o sobě
- Myšlenka
- Postup
- Princip
- Metoda
- Objev
- Vědecká teorie
- Matematický nebo obdobný vzorec
- Statistický graf

• Autorské právo nechrání **myšlenky (ideas)**, ale vyjádření myšlenek (**expression**)

- Baker v. Selden (1879)
- Feist v. Rural (1991)

○ Jaká práva autor má?

- práva majetková – právo dílo užít (§ 12 AutZ)
  - ve vztahu k dílu (rozmnožování, sdělování díla veřejnosti)
  - ve vztahu k hmotnému nosiči (rozšiřování, půjčování, pronájem, vystavování)
- práva osobnostní (§ 11 AutZ)
  - právo dílo zveřejnit
  - právo osobovat si autorství
  - právo na nedotknutelnost díla
  - právo na autorský dohled

7

○ Jak dlouho autorská práva trvají?

- majetková práva
  - po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti (§ 27 odst. 1 AutZ)
  - u díla spoluautorů se lhůta počítá od smrti autora, který ostatní přežil (§ 27 odst. 2 AutZ)
  - zvláštní počítání u díla audiovizuálního (poslední přeživší z následujících osob: režisér, autor scénáře, autor dialogů a skladatel hudby zvlášť vytvořené pro užití v audiovizuálním díle)
  - počítání času – smrt 16.8.1980; počátek lhůty 1.1.1981, konec lhůty 31.12.2050
  - zveřejnění díla v průběhu doby ochrany je rozhodné pro díla anonymní, pseudonymní a díla kolektivní; po uplynutí doby ochrany (§ 28 odst. 2 a 3) – právo zveřejnitelů – 25 let
  - po uplynutí doby ochrany se dílo stává volným a každý jej může volně užít způsobem, který nesnižuje jeho hodnotu
- osobnostní práva
  - zanikají smrtí autora (§ 11 odst. 4 AutZ); po smrti autora se mohou určitých práv (např. ochrana autorství, ochrana před zneuctěním díla) domáhat osoby autorovi blízké (manžel, děti, rodiče)

8

○ Zaměstnanecké dílo (§ 58 AutZ)

- dílo vytvořené ke splnění povinností vyplývajících z pracovního vztahu
- práva majetková vykonává zaměstnavatel – lze smluvně upravit odlišně
- zaměstnavatel může své právo postoupit jinému pouze při prodeji podniku, jinak potřebuje souhlas autora
- při zániku/smrti zaměstnavatele přechází oprávnění k výkonu majetkových práv zpět na autora
- jestliže zaměstnavatel nevykonává majetková práva vůbec nebo jen nedostatečně, může autor žádat o udělení licence

9

○ Zaměstnanecké dílo (§ 58 AutZ)

- osobnostní práva jsou omezena ve prospěch zaměstnavatele (pokud vykonává majetková práva k dílu)
  - rozhodnutí o zveřejnění
  - zpracování
  - spojení s jiným dílem
  - dokončení
  - zařazení do díla souborného
  - uvádění díla pod zaměstnavatelským jménem
- právo autora na dodatečnou přiměřenou odměnu (§ 58 odst. 6 AutZ) – neplatí pro počítačové programy, databáze, kartografická díla
- počítačové programy, databáze a kartografická díla jsou vždy považována za díla zaměstnanecká, i když jsou vytvořena na objednávku
- po skončení pracovního vztahu zůstávají práva a povinnosti zaměstnavatele i autora nedotčena

10

○ Školní dílo (§ 60 AutZ)

- dílo, vytvořené autorem v rámci výuky
- pokud chce škola dílo využívat, má právo za obvyklých podmínek právo na poskytnutí licence
  - pokud autor odmítá, musí se škola obrátit na soud, aby došlo k nahrazení projevu vůle
- autor školního díla může s dílem volně nakládat, není – li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy
- škola může požadovat, aby autor z výtěžků, které získal z licencování díla, přispěl k úhradě nákladů, které škola do jeho díla vložila

11

• Citační licence (§ 31 AutZ)

- (1) Do práva autorského nezasahuje ten, kdo
  - a) užije v odůvodněné míře výňatky ze zveřejněných děl jiných autorů ve svém díle,
  - b) užije výňatky z díla nebo drobná celá díla pro účely kritiky nebo recenze vztahující se k takovému dílu, vědecké či odborné tvorby a takové užití bude v souladu s poctivými zvyklostmi a v rozsahu vyžadovaném konkrétním účelem,
  - c) užije dílo při vyučování pro ilustrační účel nebo při vědeckém výzkumu, jejichž účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, a nepřesáhne rozsah odpovídající sledovanému účelu;
- vždy je však nutno uvést, je-li to možné, jméno autora, nejde-li o dílo anonymní, nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále název díla a pramen.